

RAZILAŞDIRILMIŞDIR:

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
Dövlət Sığorta Nəzarəti
Şöbəsinin müdiri

_____ N.C.Xəlilov
“ ___ ” _____ 2009-cu il

TƏSDİQ EDİRƏM:

“AtaSığorta”
Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin
İdarə Heyətinin sədri

_____ F.F.Əsədov
“ ___ ” _____ 2009-cu il

İŞƏGÖTÜRƏNİN MƏSULİYYƏTİNİN SİĞORTASI QAYDALARI

BAKI – 2009
ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Bu qaydalar Azərbaycan Respublikasının «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Qanununa, Mülki Məcəlləsinə və digər qanunvericilik aktlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1. SİĞORTA TƏMİNATININ ƏHATƏ DAİRƏSİ

Bu sığorta qaydaları ilə, iş yerində əmək müqaviləsi əsasında əmək funksiyalarını yerinə yetirərkən baş vermiş qəza nəticəsində bədən xəsarəti almış və ya həlak olmuş işçilərə və yaxud onların varislərinə işəgötürənin ödəməli olduğu zərərə sığorta şəhadətnaməsində göstərilən məbləğdə və şərtlərlə təminat verilir.

Sığortaçı, bu sığorta növü ilə əlaqədar ortaya çıxan mübahisələrdə sığortalıya qarşı iddia qaldırıldıqda məhkəmə xərclərini və vəkil haqqlarını ödəməyi öhdəsinə götürür. Lakin, bütün göstərilən xərclər sığorta ödənişi də daxil olmaqla, sığorta məbləğindən çox ola bilməz.

2. SİĞORTANIN ƏRAZİSİ

Sığorta, sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, Azərbaycan Respublikası ərazisində qüvvədədir.

3. ƏLAVƏ SİĞORTA HAQQI MÜQABİLİNDƏ SİĞORTA TƏMİNATINA DAXİL EDİLƏN ZƏRƏLƏR

Aşağıda göstərilən hallar üçün məsuliyyət yalnız əlavə sığorta haqqı müqabilində əlavə razılaşmaya əsasən sığorta təminatına daxil edilə bilər:

- 3.1. İşəgötürən tərəfindən ayrılmış nəqliyyat vasitəsi ilə işçilərin kollektiv şəkildə iş yerinə gətirilib- aparılması zamanı baş verən qəzalar;
- 3.2. İşçilərin işəgötürən tərəfindən ezam edildikləri yerlərdə əsas işlə bağlı olmayan fəaliyyətlə məşğul olduqları zaman baş verən qəzalar;
- 3.3. Azərbaycan Respublikasının ərazi hüddudlarından kənar da baş verən iş qəzaları;
- 3.4. Peşə xəstəlikləri.

4. SİĞORTA TƏMİNATINA DAXİL OLMAYAN HALLAR (İSTİSNALAR)

Aşağıda göstərilən hallarla əlaqədar tələblər sığorta təminatına daxil edilmir:

- 4.1. Qəsdən və şüurlu surətdə törədilən hadisələr, özünə qəsd və təbii ölüm;
- 4.2. Spirtli içkilər, narkotik, psixotrop maddələrdən istifadə ilə bağlı hərəkətlərin koordinasiyasının pozulması və fikrin dumanlanması səbəblərindən baş vermiş bədbəxt hadisələr;
- 4.3. Müqavilə şərtlərinə və yaxud xüsusi bir müqaviləyə əsaslanıb sığortalının öz mülki məsuliyyət həddini aşması;
- 4.4. Müharibə, hərbi əməliyyatlar, istila, xarici düşmən basqını (müharibə elan edilib-edilməməsindən asılı olmayaraq), vətəndaş müharibəsi, inqilab, üsyan, iğtişaş və bunların qarşısının alınması və ya yatırılması məqsədilə keçirilən inzibati və hərbi tədbirlər;
- 4.5. İşəgötürənin fəaliyyət sahəsinə daxil deyildirsə, hər hansı nüvə partlayışı, radiasiya və işəgötürənin fəaliyyət sahəsinə daxil olub-olmamasından asılı olmayaraq radioaktiv çirklənmələr və bunlarla əlaqədar görülən hərbi və inzibati tədbirlər.

5. SİĞORTANIN MÜDDƏTİ, TƏMİNATININ BAŞLANMASI VƏ SONA ÇATMASI

Sığorta, əgər sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta şəhadətnaməsində göstərilmiş başlanma və sona çatma tarixlərində saat 24.00-da başlayır və saat 24.00-da sona çatır.

6. SİĞORTA HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİ VƏ SİĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN QÜVVƏYƏ MİNMƏSİ

6.1. Sığortalı ilə sığortaçı arasında sığorta haqqının bütövlükdə və ya hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıla bilər. Əgər sığorta şəhadətnaməsində başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta haqqı (sığorta haqqının birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan zaman ödənilməlidir.

6.2. Əgər sığorta şəhadətnaməsində başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta haqqı (onun birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan zaman ödənilməzsə, sığortaçı sığorta ilə əlaqədar heç bir məsuliyyət daşımır.

6.3. Sığorta haqqının hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıldığı halda sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman vaxtı çatmış və ya gecikdirilmiş sığorta haqqı məbləği sığorta ödənişindən çıxıla bilər.

6.4. Sığorta haqqının hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıldığı hallarda, hissələrdən hər hansı biri şəhadətnamədə göstərilən vaxtda ödənilməzsə, sığortaçı həmin hissənin 10 gün ərzində ödənilməsini, əks təqdirdə sığorta şəhadətnaməsinin ləğv ediləcəyini sığortalının ona bildirmiş olduğu son yaşayış ünvanına sifarişli məktubla bildirir. Sığorta haqqı borcu bu müddət ərzində də ödənilməzsə, sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.

7. SİĞORTALININ MÜQAVİLƏ BAĞLANDIĞI ZAMAN MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

Sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalı sığorta riskinin müəyyən olunması və sığorta haqqının hesablanması üçün zəruri və ona məlum olan bütün halları və məlumatları sığortaçıya bildirməlidir.

Sığortalının bildirdiyi məlumatların yanlış və ya yarımçıq olması aşkar olunarsa:

7.1 Sığortalının bu hərəkətinin qəsdən edildiyi müəyyən olunarsa, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 1 ay ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər və sığorta hadisəsi baş verərsə ödəniş verməyə bilər.

7.2 Sığortalının bu hərəkətinin qəsdən edilmədiyi müəyyən olunarsa, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 15 gün ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər, sığorta şəhadətnaməsinin şərtlərini dəyişdirə və ya əlavə sığorta haqqı almaqla sığorta şəhadətnaməsini qüvvədə saxlaya bilər.

7.3. Sığortalı xəbərdarlığın sifarişli məktubla ona çatdırıldığı gündən etibarən 15 gün ərzində əlavə sığorta haqqını ödəməzsə sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.

7.4. Vaxtında istifadə olunmayan ləğv etmə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etmək hüququ qüvvədən düşür.

8. SİĞORTA MÜDDƏTİ ƏRZİNDƏ SİĞORTALININ MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

8.1. Sığorta şəhadətnaməsi imzalandıqdan sonra sığorta hadisəsinin baş vermə ehtimalı ilə bağlı sığortalının bildirirdiyi hallarda dəyişiklik baş verərsə, sığortalı ona məlum olan bütün dəyişikliklər haqqında sığortaçıya ən gec 5 gün ərzində məlumat verməlidir.

8.2. Sığortaçı dəyişikliyi öyrəndiyi tarixdən etibarən 30 gün ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər və ya əlavə sığorta haqqı tələb etməklə şərtlərini dəyişdirə bilər və ya sığorta şəhadətnaməsini qüvvədə saxlaya bilər.

8.3. Sığortalı 5 gün ərzində tələb edilən əlavə sığorta haqqını ödəmədiyi təqdirdə sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.

Sığortaçı tərəfindən edilən ləğv etmə bu haqqda xəbərdarlığın sifarişli məktubla sığortalıya göndərildiyi tarixdən etibarən 5 iş günündən sonra saat 24.00-da qüvvəyə minir. Bu halda işlərin aparılması xərcləri çıxılmaqla, müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqqı sığortalıya qaytarılır.

8.4. Vaxtında istifadə olunmayan ləğv etmə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etmək hüququ qüvvədən düşür.

8.5. Sığortalı sığorta hadisəsinin başvermə ehtimalını artıran dəyişiklikləri göstərilən müddət ərzində qəsdən bildirməmişdirsə, bu dəyişiklik edildiyi andan sonra baş verən zərərlərə görə sığortaçı məsuliyyət daşımır.

8.6. Dəyişiklik riskin başvermə ehtimalını azaldarsa və daha az sığorta haqqının alınmasını tələb edərsə, bu dəyişikliyin ortaya çıxdığı tarixdən sığorta şəhadətnamənin sona çatma tarixinə qədər olan müddət üçün sığorta haqqı gün hesabına görə hesablanır və fərq sığortalıya qaytarılır.

ZƏRƏR VƏ ÖDƏNİŞ

9. SİĞORTA HADİSƏSİ ZAMANI SİĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

Sığortalı, mülki məsuliyyətinə səbəb olan iş qəzası baş verdiyi zaman itki və ziyanın qarşısını almaq və ya miqdarını azaltmaq üçün zəruri və məqsəduyğun tədbirlər görməlidir.

İtki və ziyanın qarşısını almaq və ya miqdarını azaltmaq məqsədilə çəkilən məqsədyönlü xərclər sığortaçı tərəfindən ödənilir.

10. SİĞORTA HADİSƏSİ BAŞ VERDİKDƏN SONRA SİĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

Sığorta hadisəsi sayılan hər hansı bir iş qəzası baş verdikdə sığortalı:

10.1. Bu qaydalara əsasən sığortalının mülki məsuliyyətinin yaranmasına səbəb ola bilən hər bir sığorta hadisəsi haqqında, hadisənin baş verdiyini bildiyi və ya bilməli olduğu tarixdən etibarən dərhal və ya mümkün olan ən qısa müddət ərzində sığortaçıya və səlahiyyətli dövlət orqanlarına məlumat verməlidir;

10.2. Sığorta hadisəsinin səbəblərini, şəraitini, zərər və ziyanın miqdarını müəyyən etmək üçün lazım olan və sığortalı tərəfindən təmin edilməsi mümkün olan bütün məlumat və sənədləri (əsl, özü tərəfindən təsdiq edilmiş surəti və ya fotosurətini) sığortaçının tələbi ilə gecikdirmədən ona verməlidir;

10.3. Hadisənin vaxtı və yeri haqqında məlumat əldə edilməsi və subroqasiya hüququndan istifadə olunması üçün lazım olan və sığortalı tərəfindən təmin edilməsi mümkün olan bütün məlumat və sənədləri sığortaçının tələbi ilə ona təqdim etməlidir;

10.4. Sığorta hadisəsinin araşdırılmasına şərait yaratmalı və araşdırma zamanı sığortaçıya hərtərəfli kömək etməlidir;

10.5. Baş vermiş sığorta hadisəsi ilə əlaqədar iddia və ödəniş tələbi ilə üzləşərsə və ya ona (vəzifəli şəxslərinə, digər şəxslərə) qarşı cinayət işi açılsasa, bütün bu halları dərhal sığortaçıya bildirməli, iddia və tələblərlə əlaqədar aldığı bütün rəsmi sənədləri sığortaçıya təqdim etməlidir;

10.6. İddia və tələblərlə əlaqədar işin araşdırılması və sona çatdırılması üçün sığortaçının nümayəndəsinə lazımi səlahiyyət verməlidir;

10.7. Sığortaçının məsuliyyətinin, ödəniş məbləğinin və subroqasiya hüququnun müəyyən edilməsi üçün onun ekspertləri tərəfindən yoxlama və araşdırmaların aparılmasına icazə verməli və lazımı şərait yaratmalıdır;

10.8. Sığorta olunmuş məsuliyyət eyni risklər və müddətlər üzrə başqa sığorta şirkətlərində də sığortalanmışdırsa, bunu sığortaçıya bildirməlidir.

11. SİĞORTA ÖDƏNİŞİNİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ

11.1. Sığortaçı, ödəniş tələbi irəli sürən şəxs və ya şəxslərlə birbaşa danışıqlar apararaq razılığa gəlmək hüququna malikdir.

11.2. Sığortalı, sığortaçının razılığı olmadan sığorta ödənişi tələbini qismən və ya bütövlükdə qəbul edə bilməz və hər hansı bir ödəniş verə bilməz.

11.3. İddia irəli sürüldükdə onunla əlaqədar bütün məsələlər sığortaçı tərəfindən həll olunur.

İddia ilə əlaqədar məhkəmə və vəkil xərcləri bu qaydaların 1-ci bəndinə əsasən sığortaçı tərəfindən ödənilir. Lakin istintaqın gedişatı ilə əlaqədar digər ümumi xərclər və pul cərimələri sığorta təminatına daxil deyildir.

11.4. Sığorta ödənişinin həyata keçirilməsi üçün hər bir halda aşağıdakı sənədlər sığortaçıya təqdim edilməlidir:

- qəzanın istehsalat qəzası kimi təsdiq olunması barədə müvafiq sənəd (İZ formalı akt);
- işçinin əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında Tibbi Sosial Ekspert Komissiyasının rəyi;
- ölüm hallarında ölüm haqqında şəhadətnamə;
- işçinin son 12 ay ərzində orta əmək haqqısı barədə arayış;
- ölüm hallarında ailə başçısının itirilməsi ilə əlaqədar zərərin əvəzinin ödənilməsinə hüququ çatan şəxslərin dairəsini müəyyən edən sənəd.

İstehsalat qəzasının konkret hallarından asılı olaraq sığortaçı tərəfindən qanunvericiliyin tələblərinə uyğun digər sənədlərdə sığortalıdan tələb edilə bilər.

12. ÖDƏNİŞİN NƏTİCƏLƏRİ

12.1. Sığortaçı ödəniş verdikdən sonra ödədiyi sığorta məbləği hüdudunda sığortalının təqsirkar şəxsə qarşı tələb hüquqlarına sahib olur.

12.2. Tərəflər, sığorta ödənişi tələb edilməsinə səbəb olan hər bir sığorta hadisəsindən sonra sığorta şəhadətnaməsini ləğv etmək hüququna malikdir.

Sığortaçı ləğvetmə hüququndan yalnız sığorta ödənişinin ödənilməsinə dair razılıq verdikdən sonra istifadə edə bilər.

13. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİNƏ XİTAM VERİLDİKDƏ SİĞORTA HAQQININ HESABLANMASI

13.1. Bu qaydalarda nəzərdə tutulmayan digər hallarda da sığortalının və ya sığortaçının təşəbbüsü ilə sığorta müqaviləsinə xitam verilə bilər.

13.2. Sığorta müqaviləsinə sığortalının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını ona qaytarır.

13.3. Sığorta müqaviləsinə sığortaçının təşəbbüsü ilə xitam verilsə, müqaviləyə xitam verilən vaxta qədər keçən müddətin sığorta haqqı hesablanır və artıq qalan məbləğ (əgər qalarsa), sığortaçının bu müqavilə ilə əlaqədar çəkdiyi xərcləri çıxmaqla, sığortalıya qaytarılır.

DİGƏR MÜDDƏALAR

14. BİR NEÇƏ SİĞORTA

Sığortalı mülki məsuliyyətini başqa sığortaçılarda da eyni risklərə qarşı və eyni müddətə sığortalamışdırsa, bu vəziyyəti sığortaçıya dərhal bildirməlidir.

15. MÜLKİYYƏT SAHİBİNİN DƏYİŞMƏSİ

15.1. Sığortalı dəyişdikdə sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn bütün hüquq və vəzifələr onun hüquqi varisinə keçir.

15.2. Hüquqi varis sığortanın mövcudluğunu öyrəndiyi tarixdən etibarən 15 gün ərzində sığortanı qəbul etmədiyini sığortaçıya yazılı şəkildə bildirsə, sığortaçı mülkiyyət sahibinin dəyişməsini bildiyi tarixdən etibarən 15 gün ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv etmək hüququna malikdir.

15.3. Sığortaçının məsuliyyəti, ləğvetmə xəbərdarlığının sifarişli məktubla sığortalıya göndərildiyi tarixdən etibarən 1 ay sonra saat 24.00-da sona çatır və istifadə edilməyən günlərə aid sığorta haqqı yeni sahibkara qaytarılır.

16. MƏLUMAT VƏ XƏBƏRDARLIQLAR

16.1. Sığortalının xəbərdarlıq və məlumatları sığortaçıya və ya sığorta müqaviləsinin bağlanmasına vasitəçilik edən agentə sifarişli məktubla çatdırılır.

16.2. Sığortaçının xəbərdarlıq və məlumatları sığortalının sığorta şəhadətnaməsində göstərilən hüquqi ünvanına və ya sığorta şəhadətnaməsinin imzalanmasına vasitəçilik edən agentə bildirilən son hüquqi ünvanına sifarişli məktubla çatdırılır.

16.3. Tərəflərə imza edilməklə verilən məktublar və ya teleqraf vasitəsi ilə edilən xəbərdarlıq və məlumatlar da sifarişli məktub vasitəsilə bildirilən xəbərdarlıq və məlumatlar səviyyəsində hüquqi qüvvəyə malikdir.

17. KOMMERSİYA SİRRİNİN GİZLİ SAXLANILMASI

Sığortaçı, sığortalıya aid öyrənəcəyi kommersiya sirrini qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hallar istisna olmaqla açıqlaya bilməz.

18. MÜBAHİSƏLƏRİN HƏLLİ QAYDASI

Tərəflər sığorta müqaviləsi üzrə ortaya çıxan mübahisələri danışıqlar yolu ilə həll edirlər. Razılıq əldə edilmədiyi təqdirdə mübahisələrə Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericiliyində müəyyən olunmuş qaydada aidiyyəti məhkəmələrdə baxılır.

19. MÜDDƏT

Sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn bütün tələblər Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş müddətdə həll edilir.